

Europese Houtverordening spreekt boom-eigenaren en de markt aan op illegaal hout

Verordening gaat ook de Nederlandse boombeheerders aan

Op 3 maart jongstleden is de Europese Houtverordening in werking getreden. Deze verordening is voor veel boombeheerders stilletjes en misschien zelfs ongemerkt in werking getreden. Maar veel boomeigenaren zullen zich misschien onvoldoende realiseren welke nieuwe verplichtingen zij nu hebben en wat de consequenties bij niet-nakoming kunnen zijn. Kappen of snoeien zonder omgevingsvergunning kan bijvoorbeeld leiden tot hoge boetes.

Auteur: mr. J. van Zinderen

De Europese houtverordening draagt de officiële beschrijving "Europese verordening tot vaststelling van de verplichtingen van marktdeelnemers die hout en houtproducten op de markt brengen". Simpelweg: niemand mag illegaal hout op de markt brengen. Boetes bij niet-nakoming kunnen in het allergeest geval oplopen tot 780 duizend euro en voor natuurlijke personen kan er zelfs een gevangenisstraf van maximaal zes jaar worden opgelegd. Het gaat om een verordening, dus is iedereen er sinds 3 maart jl. meteen aan gehouden. De regels hoeven niet eerst geïmplementeerd te worden in de Nederlandse wet.

'Een tip kan zomaar leiden tot een boete voor de verkoper'

Welk hout

Het doel van de Europese Houtverordening is dus om te voorkomen dat illegaal gekapt hout op de Europese markt komt. Het gaat daarbij om illegaal gekapt hout uit alle landen van de wereld en om hout in alle soorten en maten: rondhout, gezaagd hout, snippers, pulp, vloeren, multiplex,

papier maar ook houtachtige biomassa, takken en tophout. Gerecycled materiaal, kranten, boeken en tijdschriften vallen niet onder de verordening. Ook een belangrijke uitzondering is (de verkoper van) de staande houtvoorraad; hout op stam. De verordening geldt verder voor de hele handelsketen van hout en houtproducten binnen de Europese Unie.

Marktdeelnemers en handelaren

De Europese Houtverordening maakt onderscheid tussen "marktdeelnemers", die hout voor het eerst op de Europese markt brengen en "handelaren". Handelaren zijn (rechts)personen die hout en houtproducten op de Europese markt verhandelen of verwerken en doorverkopen. Consumenten vallen buiten de werking van de Europese Houtverordening. Op hen zijn de regels dus niet van toepassing.

Definitie van illegaal

Wat wordt verstaan onder illegaal hout? De Europese Houtverordening doelt op "illegaal" in de breedste zin; gekapt zonder concessies, verhandeld zonder betaling van houtkaprechten, kap

waarbij rechten van derden worden geschonden, handel in strijd met de douane of handelswetgeving, maar ook kap in strijd met milieu- en boswetgeving en regels voor biologische diversiteit.

'Of alleen nog hout op stam verkopen, óf conformeren aan de systeemeisen van de EU Houtverordening'

Illegaal hout in Nederland

Als de Europese Houtverordening strikt wordt uitgelegd, is in Nederland hout van een boom die is geveld in strijd met de Flora- en faunawet illegaal hout. Ook hout van bomen die ten onrechte zonder omgevingsvergunning zijn geveld of zijn geveld in strijd met de Boswet, is illegaal in de zin van de Europese Houtverordening.

Bestemming van illegaal hout

Het is nog onduidelijk wat de bezitter van illegaal hout er mee moet doen. Wordt het in beslag genomen en vernietigd? Kan het weer legaal

worden gemaakt? Die vragen moeten nog door de NVWA, de Europese Unie, of de rechtspraak worden beantwoord.

'Marktdeelnemers moeten zelf handhaven, maar ook een toezichthouder zoals NVWA kan dit doen'

Verplichtingen

Welke verplichtingen uit de Europese Houtverordening gelden op dit moment voor marktdeelnemers en handelaren? Handelaren moeten hun leveranciers en afnemers administreren en vijf jaar archiveren. Van marktdeelnemers wordt meer geëist.

1 Allereerst moet het verbod om illegaal gekapt hout op de markt te brengen worden nageleefd.

2 Daarnaast moeten marktdeelnemers een stelsel van zorgvuldigheidseisen invoeren om het risico van illegaal gekapt hout in beeld te brengen. Ze moeten kunnen aantonen dat ze de nodige zorgvuldigheid betrachten en risico's uitsluiten.

3 Verder is handhaven verplicht, alsmede het op gezette tijden evalueren van het stelsel van zorgvuldigheidseisen. Dit evalueren kan ook gedaan worden door toezichthoudende organisaties. In Nederland is dat de NVWA. Het hout en de houtproducten moeten traceerbaar zijn, zodat ook voor marktdeelnemers registratie van leveranciers en klanten nodig is.

Stelsel van zorgvuldigheidseisen

Wat houdt nu een stelsel van zorgvuldigheidseisen in? Marktdeelnemers moeten de kans op illegaal hout tot een minimum beperken. De drie belangrijkste elementen van het stelsel zijn:

A. Informatie: de marktdeelnemer moet toegang hebben tot de informatie waaruit onder andere blijkt waar het hout is gekapt, om wat voor hout het gaat en de hoeveelheid maar ook of de nationale regels zijn nageleefd.

B. Risicobeoordeling: de marktdeelnemers moeten aan de hand van de informatie beoordelen wat het risico is op illegaal hout in de keten van toelevering, rekening houdende met de criteria uit de Europese Houtverordening.

C. Risicobeperking: als uit de beoordeling blijkt dat er een risico is op illegaal hout in de keten van toelevering, kan dat risico worden beperkt door aanvullende informatie te vragen bij de leverancier.

Gedetailleerde uitleg van alle verplichtingen zijn

te vinden in het *guidance document* van de Europese Commissie¹ en op de website van de NVWA².

Gevolgen voor Nederlandse boomeigenaren
Wat betekent deze verordening nu voor de boomeigenaren in Nederland? Wat zijn de verplichtingen als hout wordt verkocht van in Nederland gevelde bomen, al is het maar een enkele boom? De staande houtvoorraad valt niet onder de Europese Houtverordening. Wanneer een eigenaar zijn hout dus op stam verkoopt, is hij geen marktdeelnemer en hoeft hij niet aan de eisen te voldoen. De koper moet dat wel. Wordt de boom eerst geveld en daarna verkocht, door bijvoorbeeld verkoop langs de weg te laten plaatsvinden, dan zijn verkoper en koper beide gehouden aan de verplichtingen uit de Europese Houtverordening. Het is voor de eigenaar van bomen dus zaak om daarmee rekening te houden en een keuze te maken: of hout alleen nog maar op stam verkopen, of een systeem opzetten conform de eisen van de Europese Houtverordening.

Het zal wel meevallen?

Dat sommige boomeigenaren in Nederland een boete gaan krijgen van de NVWA, is niet onwaarschijnlijk. In 2012 bleek alleen Staatsbosbeheer voorbereid op de vereisten van de Europese Houtverordening, terwijl binnen de provincies, waterschappen, gemeenten en landschappen naar schatting 25 procent van het hout langs de weg wordt verkocht³. En dan is er natuurlijk nog de verkoop van het hout van de enkele boom die in het stedelijk gebied is geveld. Dat hout moet dus al conform de eisen van de Europese Houtverordening worden verkocht. Ook verkoop en handel in brandhout, takken en tophout, bijvoorbeeld voor energiecentrales, valt onder de Europese Houtverordening.

'Er zullen in Nederland gevallen zijn waarbij is gekapt zonder omgevingsvergunning'

Niet veel illegale kap in NL

De kans op grootschalig illegaal gekapt hout in Nederland is niet groot. Gelet op de geest van de Europese Houtverordening, zal de NVWA waarschijnlijk haar capaciteiten met name aanwenden bij het bestrijden van de import van buitenlands illegaal hout. Aan de andere kant zullen er ongetwijfeld gevallen voorkomen van

verkoop van hout (en houtproducten) van bomen die bijvoorbeeld zijn geveld zonder de vereiste omgevingsvergunning. Een tip bij de NVWA of aangifte bij de politie kan dan vervolgens zomaar leiden tot een boete voor de verkoper. De hoogte van de boete zal worden afgestemd met de milieuschade, de waarde van het betrokken hout, belastingderving en economische nadelen en het economisch voordeel bij de verkoper, zoals dat nu ook al gaat bij de Wet economische delicten. Hoe hoog die boetes zullen zijn is nu nog niet met zekerheid te zeggen. Misschien moeten boomeigenaren die situatie voor zijn door bomen alleen te vellen en te snoeien als dat mag en ook het systeem van zorgvuldigheidseisen in te voeren. Een typisch geval van *better safe than sorry*?

Stuur dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-3845>

mr. Jilles van Zinderen is bomenrecht advocaat bij Broekman Advocaten.